

Csirmaz László
Közép Európai Egyetem, 2007

Publikációmát mindenkinek - jogi, technikai, szakmai kérdések

Mindenki tudja, hogy "ami nincs az interneten, az nincs is." Egy egyetem, tanszék, sőt kutató megítélése jelentősen függ a "láthatóságtól," a kutató illetve intézmény összes hivatkozásainak száma -- azaz szakmai értéke -- pedig attól, mennyire értékesek, és főleg mennyire könnyen elérhetőek a publikációi.

A publikációk minőségének növelése, presztizs folyóiratokban való publikálás nem könnyű, ráadásul idő és pénzigényes. A folyó munkák szélesebb (szakmai) körben való hirdetése, készülő, már kész de még elfogadás előtt, vagy az éppen közlésre elfogadott művek internetes terítése főleg vezetői döntés kérdése. Mindez egybevág a kutatói társadalom érdekével is. Egy kutató értékét az által írt művek ismertsége határozza meg; egy kutató munkájához pedig a hasonló témakörben dolgozók legfrisebb eredményeinek ismerete nélkülözhetetlen.

Ezt ismerték fel a kiadók, melyek profitérdekelségüknek megfelelően a csillagos egekig emelték mind a nyomtatott, mind az internetes változatok árát, és perrel fenyegették azokat a szerzőket, akik saját művüket, horribile dictu, ingyen mások rendelkezésére bocsátották. Minden kutató és döntéshozó tud erről (ki akar egy óriási céggel pereskedni?), de az azóta sikerrel megvívott küzdelem eredményéről már jóval kevesebbet.

Az ön-archiválás (self archive) egy elfogadott, jogilag tiszta lehetőség, mellyel minden kutató és intézet az általa létrehozott alkotást mindenki számára elérhetővé teheti. A tudományos kiadásban érdekelt kiadók 94 százaléka engedélyezi az ön-archiválást valamilyen formában (köztük olyan nagyágyúk mint Elsevier, John Wiley, Kluwer, Springer), a részletes lista megtalálható itt: <http://romeo.eprints.org/publishers.html>

Az ön-archiváláshoz kitűnő szoftverek állnak rendelkezésre, ezek installálásához illetve karbantartásához egy web szerver működtetéséhez szükséges ismeretekre van csak szükség. Két ilyen szoftvert: DSpace illetve Eprints mutatjuk be, és érintjük a szerzői joggal kapcsolatos jogi kérdéseket.